

POSTANOWIENIE

Dnia 8 lutego 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec (przewodniczący)

SSN Maciej Pacuda

SSN Krzysztof Staryk (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania E. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o umorzenie nieopłaconych składek po płatniku składek K. S.,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 8 lutego 2018 r.,

zażalenia ubezpieczonego na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]z dnia 21 lipca 2017 r.,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 26 kwietnia 2017 r., w sprawie z odwołania E. S. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P. o umorzenie nieopłaconych składek po płatniku składek K. S., oddalił apelację E. S. od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 8 marca 2016 r.

W dniu 17 maja 2017 r. (data stempla pocztowego) E.S. wniósł o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie wyroku Sądu Apelacyjnego z uzasadnieniem oraz jednocześnie wniósł o doręczenie mu tego wyroku wraz z uzasadnieniem. Wnioskodawca wskazał, że cierpi na ciężkie schorzenie kręgosłupa, a w okresie od 14 marca do 16 maja 2017 r. przebywał nieprzerwanie na zwolnieniu lekarskim, na dowód czego załączył zaświadczenia lekarskie.

Ponadto wskazał, że przez cały okres pobytu na zwolnieniu lekarskim przebywał w miejscu zamieszkania w R. przy ul. S. 11, gdzie od czerwca 2011 r. mieszka sam. Nie miał możliwości ze względu na stan zdrowia, aby w okresie niezdolności do pracy przenieść się do P., gdzie przy ul. K. 1/5 znajdowały się dokumenty sprawy i w związku z tym nie znał ani sygnatury akt, ani adresu sądu. Z tych względów uchybił siedmiodniowemu terminowi do złożenia wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem bez swojej winy.

Postanowieniem z dnia 21 lipca 2017 r., Sąd Apelacyjny oddalił wniosek odwołującego się o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie wyroku Sądu Apelacyjnego z 26 kwietnia 2017 r. z uzasadnieniem (pkt 1.); odrzucił wniosek o doręczenie wyroku z uzasadnieniem (pkt 2.).

Sąd Apelacyjny podkreślił, że wnioskodawca wskazał adres do doręczeń w piśmie procesowym z 26 października 2016 r. – P., ul. K. 1/5. Na ten adres osobiście odebrał w dniu 22 marca 2017 r. zawiadomienie o terminie rozprawy wyznaczonej na 20 kwietnia 2017 r. W konsekwencji nieprawdziwe jest jego twierdzenie, że w okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim od 14 marca do 16 maja 2017 r. nie mógł ze względu na stan zdrowia przemieszczać się z miejsca zamieszkania przy ul. S. 11 w R. pod adres w P. przy ul. K. 1/5. Przeczy temu zwrotne poświadczenie odbioru zawiadomienia o terminie rozprawy doręczone osobiście do rąk wnioskodawcy w dniu 22 marca 2017 r. na adres w P. przy ul. K. 1/5. W tych okolicznościach twierdzenie wnioskodawcy, że z powodu niemożności przemieszczania się w trakcie zwolnienia lekarskiego do P. nie miał możliwości złożenia w terminie wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem, staje się niewiarygodne. Także treść załączonych dokumentów medycznych nie wskazuje, aby po stronie wnioskodawcy zaistniała obiektywna przeszkoda uniemożliwiająca mu złożenie wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku w terminie. W złożonych przez wnioskodawcę zaświadczeniach lekarskich w rubryce „wskazania lekarskie” lekarz neurolog zaznaczył w każdym przypadku, że „chory może chodzić”.

Według Sądu Apelacyjnego twierdzenie wnioskodawcy o niemożności złożenia stosownego wniosku w terminie z powodu niemożności przemieszczenia się pod adres wskazany do doręczeń okazało się nieprawdziwe, a jednocześnie dowody medyczne nie wskazują, aby stan zdrowia wnioskodawcy stanowił

obiektywną przeszkodę do wykonania czynności procesowej w terminie. W tej sytuacji nie można uznać, że wnioskodawca uchybił ustawowemu terminowi bez swojej winy. W rezultacie wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie wyroku Sądu Apelacyjnego z uzasadnieniem, jako bezzasadny, podlegał oddaleniu na podstawie art. 168 § 1 k.p.c. i art. 169 § 5 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. W konsekwencji wniosek o doręczenie wyroku Sądu Apelacyjnego z 26 kwietnia 2017 r. – złożony dopiero w dniu 17 maja 2017 r. - jako spóźniony - podlegał odrzuceniu na podstawie art. 167 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c.

Powyższe postanowienie Sądu Apelacyjnego zażaleniem zaskarżył pełnomocnik wnioskodawcy, zarzucając sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego materiału dowodowego polegającą na przyjęciu, że skarżący z uwagi na charakter choroby i zalecenia medyczne dotyczące jej leczenia miał możliwość przemieszczania się w trakcie zwolnienia lekarskiego do P. i miał możliwość złożenia w terminie wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem, a w konsekwencji naruszenie art. 168 § 1 k.p.c. polegające na odmowie przywrócenia skarżącemu terminu oraz art. 167 k.p.c. polegające na odrzuceniu wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem, pomimo istnienia przesłanek do przywrócenia skarżącemu terminu do złożenia wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem.

Skarżący wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego postanowienia i przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem oraz o zasądzenie od organu rentowego na rzecz skarżącego kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 394¹ § 2 k.p.c. w sprawach, w których przysługuje skarga kasacyjna, zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje także na postanowienie sądu drugiej instancji kończące postępowanie w sprawie, z wyjątkiem postanowień, o których mowa w art. 398¹, a także postanowień wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji.

Na wstępie należy zwrócić uwagę, że pełnomocnik skarżącego nie wykazał, że w sprawie objętej zażaleniem przysługuje skarga kasacyjna.

W judykaturze Sądu Najwyższego utrwalone jest ponadto stanowisko, że postanowienia w przedmiocie odrzucenia lub oddalenia wniosku o przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej nie są orzeczeniami kończącymi postępowanie w sprawie i nie podlegają samodzielnemu zaskarżeniu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2017 r., w sprawie II UZ 24/17, LEX nr 2329465 i przytoczone w nim orzecznictwo).

Sąd Najwyższy przyjmuje też, że skuteczne zakwestionowanie rozstrzygnięcia o oddaleniu takiego wniosku może nastąpić jedynie na wniosek strony zgłoszony w trybie art. 380 k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c., na podstawie którego Sąd Najwyższy może, rozpoznając zażalenie na postanowienie o odrzuceniu apelacji bądź skargi kasacyjnej, rozpoznać także związane z nim postanowienie oddalające wniosek o przywróceniu terminu do dokonania czynności procesowej. Według ugruntowanego w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądu, jeżeli w sprawie występuje zawodowy pełnomocnik, wniosek taki powinien jednak zostać sformułowany jednoznacznie, gdyż nie ma podstaw do przypisywania pismom wnoszonym przez profesjonalnego pełnomocnika treści wprost w tych pismach niewyrażonych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 kwietnia 2014 r., I UZ 1/14, LEX nr 1467121 i orzecznictwo tam powołane). Przy braku takiego wniosku, wspomnianej kontroli nie powinno się przeprowadzać.

Z konstrukcji zażalenia sporządzonego przez pełnomocnika E. S., będącego radcą prawnym, jednoznacznie wynika, że tym środkiem odwoławczym zostało objęte postanowienie Sądu drugiej instancji w całości, ale nie zawarto w nim ani stosownego wniosku, o którym stanowi art. 380 k.p.c., ani nawet nie powołano się na ten przepis. Przywołane w uzasadnieniu zażalenia rozważania dotyczące okoliczności uzasadniających przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej nie mogą być same w sobie uznane za taki wniosek i wywołać określonego w art. 380 k.p.c. skutku, polegającego na zweryfikowaniu postanowienia w części dotyczącej oddalenia wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem.

Ponieważ skarżący nie otworzył Sądowi Najwyższemu możliwości kontroli rozstrzygnięcia Sądu drugiej instancji oddalającego wniosek o przywrócenie terminu, zażalenie należało uznać za bezzasadne.

W tej sytuacji jedynie na marginesie można wskazać, że art. 168 § 1 k.p.c. dotyczący przywrócenia terminu do dokonania czynności procesowej nie może być interpretowany w sposób rozszerzający, ponieważ zasadą jest, że czynności procesowe powinny być dokonywane w terminie. Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego, na stronie zobowiązanej do dokonania czynności procesowej w określonym terminie ciąży obowiązek zachowania należytej staranności w celu jego dotrzymania, której miernikiem jest obiektywnie oceniana staranność, jakiej można wymagać od osoby właściwie dbającej o swoje interesy procesowe. Uchybienie w tym względzie, spowodowane nawet lekkim niedbalstwem, narusza obiektywny miernik staranności i stanowi podstawę do oddalenia wniosku o przywrócenie terminu, skoro nawet lekkie niedbalstwo świadczy o zawinionym niedokonaniu czynności w terminie (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2007 r., III CZ 22/07).

W sposób uzasadniony Sąd Apelacyjny przyjął, że sytuacja zdrowotna E. S., która umożliwiała zmianę miejsca pobytu w okresie korzystania ze zwolnienia lekarskiego, nie przemawiała za przywróceniem terminu do złożenia wniosku o uzasadnienie orzeczenia. Skarżący nie powołał się na nadzwyczajne zdarzenia związane ze stanem zdrowia w okresie biegu terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia postanowienia, które by uniemożliwiły dochowanie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia orzeczenia. W szczególności nie było przeszkód, aby skarżący, przy dochowaniu należytej staranności i dbałości o swoje sprawy, zatelefonował do sekretariatu Sądu w celu uzyskania niezbędnych informacji o przebiegu postępowania sądowego i ewentualnych środkach zaskarżenia, a następnie w terminie złożył wniosek o nadesłanie odpisu wyroku z uzasadnieniem.

Tym samym zażalenie podlegało oddaleniu (art. 394¹ § 2 i 3 w związku z art. 398¹⁴ k.p.c.).